

בית המשפט

ה"ע 701/07

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי, המשנה לאב-בית-הדין

בעניין: **הממונה על הגבלים עסקיים**
ע"י עו"ד אסף מוזס
הרשות להגבלים עסקיים

המבקשת

נ ג ד

1. האגודה הישראלית של יצרני הבטון המובא
2. אלפא בטון בע"מ
3. בטון גליל ים
4. בטון קדמאני בע"מ
5. ב.ר. בטון (1986) מפעלי בטון מובא בע"מ
6. הנסון (ישראל) בע"מ
7. טרנס בטון בע"מ
8. ישראלבטון תעשיות בטון בע"מ
9. מחצבות כפר גלעדי - אגש"ח בע"מ
10. סולל בונה בע"מ
11. פרמיקס תעשיות בטון בע"מ
12. תעשיות אבן וסיד בע"מ
13. תעשיות רדימיקס (ישראל) בע"מ

המשיבות

ב"כ המשיבה 1 עו"ד א' גולדנברג
ב"כ המשיבות 2, 3, 12 ו-13 עוה"ד אייטנר, ארדינס, מ' כהן
ב"כ המשיבה 6 עו"ד י' הלוי
ב"כ המשיבה 8 עו"ד יארק
ב"כ המשיבה 9 עו"ד פריצקי
ב"כ המשיבה 10 עו"ד פאל

החלטה

1. לפני בקשה לאשר צו מוסכם לפי סעיף 50 ב' לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: החוק). הצו המוסכם הוא פרי של חקירה פלילית שנערכה ע"י הרשות להגבלים עסקיים בשנת 2001. ממצאי החקירה העלו חשדות להפרות של החוק באמצעות הודעות של המשיבה 1 לחברותיה, חברות הבטון המשיבות 2-13, שעניינן שיעורי התייקרות רבעוניים של הבטון, וכן באמצעות משלוח הודעות התייקרות ע"י

בית המשפט

ה"ע 701/07

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי, המשנה לאב-בית-הדין

חברות הבטון זו לזו, וזאת עד לחודש אוקטובר 2000, במקביל לפרסומן של הודעות ההתייקרות לכלל לקוחותיהן. החקירה גם העלתה כי המלצות האגודה, המשיבה 1, לחברותיה בדבר שיעורי ההתייקרות לא תמיד חפפו את המלצות התאחדות הקבלנים, ובכך הקלו על יצרניות הבטון להעלות את מחירי הבטון מעבר למחיר אותו קבעה ההתאחדות.

2. אף שהממונה סברה כי פרקטיקות אלו יכולות להצדיק הגשת כתב אישום, הגיעה למסקנה, בשל שורה ארוכה של שיקולים שיפורטו להלן, כי ראוי להעדיף חלופה של צו מוסכם אשר יקבע כללי התנהגות לאגודה ולחבריה, ואף ישיג את אפקט ההרתעה ע"י תשלום סך של שני מיליון ש"ח לאוצר המדינה. בגדר הצו המשיבות קיבלו על עצמן את כללי ההתנהגות ואת תשלום הסכום האמור, ואולם, אין בכך מבחינתן משום הודאה בחבות כלשהי על פי הוראות החוק, דבר המצוין בצו במפורש.

3. במסגרת הצו המוסכם התחייבה האגודה – המשיבה 1 - לחדול מכל פעילות, למעט פעילויות שאינן קשורות לנושאים מסחריים כגון עריכת מחקרים שאינם בעלי אופי מסחרי, עריכת נהלי בטיחות מומלצים או ייעוץ למכון התקנים. כן התחייבה האגודה שלא להיות חברה בהתאחדות הקבלנים. חברות הבטון התחייבו שלא להעביר אחת לשניה מידע עסקי כלשהו (ובכלל זה הודעות התייקרות ומחירוניהם), שלא לקיים ביניהן דיונים או התייעצויות בנושאים מסחריים (ובכלל זה דיונים בקשר למחירי הבטון ותשומותיו), שלא להעביר זו לזו מידע בדבר התייקרות מחירי הבטון ותשומותיו, שלא לשתף פעולה עם התאחדות הקבלנים או כל התאגדות אחרת של ספקים או לקוחות, בכל עניין הקשור לעלויות הבטון או תשומותיו, לרבות קביעת מחירי הבטון או תשומותיו. לעניין התחייבויות אלו של חברות הבטון, מצויים בצו ארבעה חריגים המתחשבים במציאות העסקית שבה חברות הבטון מספקות בטון או תשומות אחרות זו לזו. עוד נקבע בצו כאמור, כי המשיבות ישלמו סך של שני מיליון ש"ח לאוצר המדינה.

בית המשפט

ה"ע 701/07

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי, המשנה לאב-בית-הדין

4. בהעדפת דרך צו מוסכם התחשבה הממונה בשיקולים, המלמדים, בין השאר, כי הנסיבות אינן מתאימות להליך פלילי. ממצאי החקירה מצביעים על כך כי משרד התעשייה והמסחר (כתוארו אז) וכן גורמים ברשות ההגבלים העסקיים היו מודעים בתקופה מסוימת להסדר מול ההתאחדות בדבר פרסום שיעורי ההתייקרות התקופתיים. ממצאי החקירה גם עולה כי בעקבות חקירה קודמת של רשות ההגבלים העסקיים האגודה פעלה בליווי משפטי, במיוחד בהקשר של תחום ההגבלים העסקיים. נוסף על כך, חלק מחברות הבטון אף הפעילו תכנית אכיפה פנימית של דיני ההגבלים העסקיים.

בנוסף, הממונה ראתה חשיבות רבה בקביעת כללים אחידים וברורים לאגודה ולחברות הבטון החברות בה וליישומם המיידי, ללא התמשכות ההליכים. הממונה סבורה כי הצו המוסכם נותן **פתרון מיידי** לחששות רשות ההגבלים העסקיים, כי פרקטיקות מסוימות שנהגו בענף הן פרקטיקות אנטי-תחרותיות וכי הסכמת חברות הבטון והאגודה לנהוג על פי המתווה שנקבע בצו מהווה **פתרון מיידי** לחששות אלו. עוד ייחסה הממונה חשיבות לכך שהצו קובע נורמות ברורות לאגודות מסחריות כדוגמת אגודת יצרני הבטון המובא, בדבר הפצת מחירונים ופעילות מסחרית שוטפת. כן ייחסה הממונה חשיבות לעובדה שההגבלות שחברות הבטון והאגודה נוטלות על עצמן בהתאם לצו המוסכם הן הגבלות משמעותיות. כך למשל, האגודה מתחייבת לנוכחותו של עורך דין בכל אסיפותיה וכן מתחייבת שלא לעסוק בכל פעילות מסחרית, ובנוסף, חברות הבטון מקבלות על עצמן התחייבויות רחבות ביחס להתנהגותן בעתיד וכן מתחייבות שלא לשתף פעולה עם התאחדות הקבלנים בעניינים הקשורים למחירי הבטון. עוד הביאה הממונה במניין שיקוליה את העובדה שצו מוסכם יביא לחסכון בעלויות ההתדיינות ויאפשר לרשות ההגבלים העסקיים להפנות משאבים לטיפול בעניינים אחרים, דבר העולה בקנה אחד עם אינטרס הציבור.

בית המשפט

ה"ע 701/07

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי, המשנה לאב-בית-הדין

5. פרסום הממונה בדבר הכוונה להגיש בקשה זו על פי הוראת סעיף 50ב (1)(3) לחוק לא הביא להתנגדות כלשהי.

6. מקובל עלי שהצו שלפני הוא צו המשיג בדרך אפקטיבית אכיפה של החוק ע"י הסדרת ההתנהגות בענף הבטון, ובמקביל ע"י חיזוק ההרתעה ע"י חיוב הגורמים הפועלים בו בתשלומים לאוצר המדינה. שורת הנימוקים שפירטה הממונה מביאים למסקנה כי המסלול הפלילי (הגשת כתב אישום), שהוא תמיד מסלול הצורך משאבים רבים של כלל המעורבים - כשהמשיבות מכחישות קיום עבירות - אינו הדרך המתאימה במקרה זה. מדובר בסיטואציה מורכבת, שבה היו גורמי שלטון מעורבים - למצער בהכירם את העובדות - דבר שיכול להניח יסוד לטענות הגנה טובות ולהביא לזיכוי המעורבים. המסלול הפלילי הוא גם מסלול הנמשך זמן רב, בעוד שהצו מביא באופן מיידי לכללי התנהגות המסדירים את הענף, ותוצאתו ברורה. גם מסלול האכיפה שעניינו קביעת הממונה על פי סעיף 43 לחוק אינו נראה מתאים מאותם טעמים, ומה גם שאין הוא מביא לפתרון מעשי באמצעות קביעת כללי התנהגות. גם הסכום שישולם לאוצר המדינה הוא משמעותי ויש בו כדי לבסס הרתעה מהפרת החוק. באי-כח המשיבות הסבירו בדיון כי הסכמת המשיבות לשלמו נובע מכך שמדובר בהשתת תשלום כספי על תעשייה שלמה.

לאור האמור, מקובלת עלי גישת הממונה, לפיה צו מוסכם במתכונתו המוצעת מהווה אמצעי מידתי, נכון ויעיל, המשרת בצורה מירבית את טובת הציבור, ואני מאשרת את הצו ומורה על כניסתו לתוקף.

ניתנה היום ד' בשבט, תשס"ז (23 בינואר 2007).
המזכירות תשלח ההחלטה לבאי-כח הצדדים.

מרים מזרחי, שופטת

הוקלד ע"י נעמי ביטון